

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פָּרַק חֲמִישִׁי - מאמר א

פָּרַק חֲמִישִׁי

מאמר א.

וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ

"לְהִיּוֹת כָּל אִישׁ שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" [אסתר א', כ"ב] - זֶהוּ הַמְצָב
הַתְּקִינִי, שְׁגָם הָאִשָּׁה רוֹצֶה בּוֹ. הָאִשָּׁה רוֹצֶה שְׁעַנְיָנִי הַבַּיִת
יִתְנַהֲלוּ עַל פִּיּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. הָרִי כָּבֵד דְּבַרְנוּ לְעֵיל
עַל כָּךְ, שְׁמַטְבְּעָה וּשְׂאִיפְתָה שֶׁל הָאִשָּׁה לְהִיּוֹת עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בַּעֲלָהּ. הַבַּעַל צָרִיךְ לָתֵת תְּשׁוּבוֹת בְּרוּרוֹת, גַּם
כְּשֶׁהָאִשָּׁה פּוֹנֶה אֵלָיו בְּעַנְיָנִים חֲמִישִׁים: אֵיךְ לְסַדֵּר אֶת הַבַּיִת,
מָה לְבַשֵּׁל (אֵף עַל פִּי שְׂדֻכְרִים אֵלֶּה אוֹלֵי אֵינָם מְעַנְיָנִים
אוֹתוֹ), הָאֵם לְלַכֵּת עִם הַיְלָדִים לְקַפֵּת חוֹלִים וּלְאִיֵּזָה רוֹפֵא
וְכוּ'. וְאֵל יִחְשַׁב הַבַּעַל שְׁעוֹשֶׂה טוֹבָה לְאִשְׁתּוֹ כְּשֶׁנּוֹתֵן לָהּ יָד
חֲפָשִׁית, וְאוֹמֵר לָהּ שְׂתַעֲשֵׂה כְּפִי הַבְּנֵתָה וּרְצוֹנָה, הָרִי הָאִשָּׁה
רוֹצֶה לְרְאוֹתוֹ כְּבַעַל הַבַּיִת.

מִכָּל שְׂכָן בְּעַנְיָנִים רוֹחֲנִים הוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַמְּכֻּוֹן
וְהַפּוֹסֵק, הַנּוֹתֵן לְאִשְׁתּוֹ כּוּוֹן בְּרוּר וְתְּשׁוּבוֹת בְּרוּרוֹת. יִתְכַּן
שְׂבֵתוֹר בְּחֹר יְשִׁיבָה לֹא תִמְיֵד הִיָּה לוֹ פְּנָאֵי לְבָרֵר הַלְכָה
עַד הַמְּסַקְנָה הַמְּעֻשִׁית, וְנִשְׂאָר בְּסַפֵּק, וְעַל כֵּן הֵלֵךְ לְחוּמְרָא.
אֲבָל בְּבֵיתוֹ אֵינּוֹ יְכוּל לְהַשְׁאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ בְּסַפֵּק לְגַבֵּי בְרוּר

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר א

הלכה, ולומר לה שמחמת ספק נתנהג לחומרא. לא דרוש
ממנו שיידע הלכה ברורה בכל חלקי השלחן ערוך, אך
כאשר מתעוררת שאלה - הוא יברר אותה מתוך המקורות,
או ילך לשאל מורה הוראה, ויביא לאשתו פסק ברור. בכלל
על האברך לדעת שהוא צריך להקדיש זמן ללמוד הלכות,
ביחוד לאלה הנוגעות לבית (בחלקן אשתו למדה אותן
במסגרת למודיה בסמינר). עליו לדעת גם קצת הלכות
יורה דעה, כדי שלפחות ידע מתי צריך לשאל שאלת חכם.

יש אנשים שמטבעם נשארים תמיד בספק, ומשום כך הם
מחפשים את החומרות. התנהגות זו אין מקומה בבית. פה
הבעל צריך להיות הרב הפוסק פסקים ברורים. גם אין
להחמיר לאחרים, ולא על חשבון אחרים, במקום שאין
הכרח על פי הלכה. גם על הדורים אמר הגרי"ס וצ"ל:
"אסור להדר על חשבון הזולת". כלל זה נוהג בנדאי כלפי
אשתו. על כל פנים, חומרות והדורים דורשים שקול דעת
נכון.

אנו רואים שגם נשים בעלות עמדה חשובה מחמת מקצוען,
כגון מורות בכירות או מנהלות בתי ספר, רוצות שבביתן
יהיה הבעל מנהיג את הבית, והן רוצות להיות נשים כשרות
העושות רצון בעליהן. כאמור, זה טבוע בטבע האשה. הבה
נתן לה את האפשרות לכך.

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר ב

מאמר ב.

נהול הכספים

את אפן נהול הכספים אי אפשר לקבוע במסמרות. האחריות לפרנסת הבית מטלת על הבעל. האשה משתתפת כפי יכולתה לעזור ולתרום לכלכלת הבית. אבל יש מצב שחסר בקפת הבית, כגון שמשכרת האשה מאחרת לבוא, או הכסף מהכולל התעכב מספר חדשים, או יש הוצאות מיחדות בלתי צפויות, וצריך לדאג להלוואה כדי לגשר על פני המצוקה הכספית. מובן שהשגת ההלוואה הוא תפקיד הבעל. הבעל חייב לדאג שלאשה יהיה התקציב להוצאות הבית מוכן תמיד.

לא מן הראוי הוא ששכל הוצאה האשה תהא תלויה בבעלה, דהינו שתהא צריכה לבקש ממנו כסף (גם אם תמיד יתן לה את מבקשה), כי זה משפיל. אלא ידאג הבעל שתמיד יהיה לה כדי צרכה להוצאות השוטפות. כמובן, הוצאות גדולות יעשו בהתייעצות הדדית. הבעל צריך להפיר בגמיצות צרכי האשה. לפעמים יש לה רצון לקנות חפץ לקשוט הבית או הוצאה אישית שאין הבעל מבין את דחיפותן וצרכן. אבל כיון שהוצאה זו חשוכה לאשה, יסכים אתה. עגין זה שיד להכנת טבעה של האשה, שדברנו עליה לעיל בהרחבה. על כל פנים, אל יראה קטנוניות וקמצנות בדיונים על ההוצאות.

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר ג

יש שהאשה בקיאה בעניני נהול כספים, ואפשר להניח לה
את נהולם וחסבון הבנק וכדומה. ויש שאינה בקיאה בהם,
או אינה מכשרת לכה, ואז דברים אלה מטלים על הבעל.
על כל פנים, אזור התקציב בזמני לחץ על ידי הלואות מטל
על הבעל, כאמור לעיל.

— 8 —

מאמר ג.

החובה להשפיע רווחניות

עד נשואיה נקה האשה רווחניות ממקורות שונים, מבית
אביה, שעורים וחוגים בסמינר בית יעקב. כעת היא מצפה
שבבעלה, המכונן את רוח הבית, יעניק לה את המזון הרוחני.
גם זה כלול בחיוב "שאר" - לתת לה את כל צרכיה, גם
הרווחניים. האברך עומד לפעמים בהססנות מול חובה
זו. יתכן שאשתו למדה יותר פרקים בכוזרי, ברמב"ן או
במכתב מאליהו, ממה שהוא הספיק ללמד, פי הרי עסוק
הוא ראשו ורבו בגמרא ומפרשית. אל דאגה! אשתו יודעת
זאת, ואמרו והדגישו לה מתנכיה מהו פן תורה, פן ישיבה.
בכל זאת היא מצפה שהוא בתור תלמיד חכם יתן לה את
המזון הרוחני שהיא זקוקה לו. במעט מאמץ ובכרצון טוב
לא יקשה לאברך לבחר מתוך ספרי המוסר וההשקפה
את הספר המתאים ללמד עם אשתו מזמן לזמן, ולהתכוון

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פָּרַק חֲמִישִׁי - מאמר ג

לְקִרְאָתָא לְמוּד זָה. תְּשׁוּב לְקַבֵּעַ עִם אִשְׁתּוֹ לְמוּד הַלְכוֹת
הַטְּהָרָה בְּאַחַד הַסְּפָרִים הַמְּקַצְרִים, וּלְהַתְחִיל לְמוּד זָה מִיַּד
בְּשִׁבְעַת יָמֵי הַמְּשֻׁתָּה - הָיִית שְׂאֵז הַלְכוֹת אֱלֹה הֵן הַלְכָה
לְמַעֲשֵׂהָ. קִיּוּמָן בְּדַקְדּוּק מְבֹסָס עַל אֲמוּנַת הַדָּדִי - בְּיַדְעָה שֶׁל
הַזּוּלָתָא, לְכֵן פְּדָאֵי לְעֵבֶר עֲלֵיהֶן בְּצוּתָא.

הַבְּעַל גַּם צָרִיךְ לְהַכִּיֵּן אֶת עֲצָמוֹ שְׂיֻכַּל לֹאמַר בְּשִׁלְחֹן שִׁבְתָּ
וּבְהַזְדַּמְנִיּוֹת שׁוֹנוֹת דְּבָרֵי תוֹרָה הַמְּתַאֲיָמִים לְבָנֵי הַבַּיִת.
הַגַּר"ש וּוּלְבָה שְׁלִיט"א כּוֹתֵב בְּקִנְטָרְס "מֵאַמְרֵי הַדְּרָכָה
לְחַתָּנִים" בְּשֵׁם הַגַּה"צ ר' דְּנִיָּאל מְקָלֶם זצ"ל עַל דְּבָרֵי
אַרְחוֹת חַיִּים לְרֵא"ש [סִימָן מ"ד]: "קַבֵּעַ עֲתִים לְתוֹרָה קֹדֶם
אֲכִילָה וּשְׂכִיבָה, וְדַבְּרָתָ בָּם עַל שְׁלִחְנָה. וְהַזְהַרְתָּ בְּאִנְשֵׁי
בֵּיתְךָ לְהַדְרִיכֶם עַל פִּי הַתּוֹרָה בְּכָל הַדְּבָרִים הַצָּרִיכִים אֲזַהַרָה
לְשֹׁמֵר פִּיָּהֶם מִלְּהַתְחַלֵּל. כִּי תַחֲלֵת דִּיבּוֹ שֶׁל הָאָדָם - קַבֵּעַתָּ
עֲתִים לְתוֹרָה". דְּבָרֵי הַרֵא"ש צָרִיכִים בְּאוּר. כִּי הוּא מֵתְחִיל
בְּחִיּוּב קַבִּיעַת עֲתִים לְתוֹרָה, וּמְסִיִּם בְּחִיּוּב זָה, וּבְאַמְצָא הוּא
מְדַבֵּר לְכַאוּרָה עַל נוֹשֵׂא אַחֵר - לְהַזְהִיר וּלְהַדְרִיךְ אִנְשֵׁי
הַבַּיִת עַל פִּי הַתּוֹרָה. הַבְּאוּר הוּא - כְּשֵׁאתָה קוֹבֵעַ עֲתִים
לְתוֹרָה לִיד הַשְּׁלִחֹן, הָרִי גַם אִנְשֵׁי בֵּיתְךָ נוֹכְחִים, לְכֵן תִּלְמַד
דְּבָרִים כְּאֵלֶּה הַשִּׁיכִים גַּם לָהֶם - לְהַזְהִירָם וּלְהַדְרִיכָם
בְּעִנְיָנִים הַשִּׁיכִים לָהֶם.

זְהוּ בְּשִׁבְלֵנוּ בְּנִין אָב - לְתַת לְאִשָּׁה בְּכָל הַזְדַּמְנוֹת אֶת
הַמְּזוּן הַרוֹחֲנִי שֶׁהִיא זְקוּקָה לוֹ. כְּבָר קָרוּ מְקָרִים שֶׁהַבְּעַל
הַמְּתִמִּיד הַחֲזִיק בְּכָל הָאֲרוּחוֹת סֵפֶר בְּיָדוֹ, וְלֹא נָתַן דַּעְתּוֹ

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק המישי - מאמר ד

על האשה היושבת ממולו. עם כל רצון האשה שבבעלה יהיה
מתמיד, בודאי תנהגה זו פוגעת בה.

מאמר ד.

רגישות לאונאה שנגרמה מצד הבעל

עם כל רצון האשה שהבעל ימשל בביתו, עלולה לפעמים
להתעורר אצלה הרגשה שהבעל מנצל את מעמדו. זה
דורש כפל זהירות מצד הבעל. כך אפשר להבין את הנאמר
במסכת כלה [ריש פ"ה]: "הוי ע'לוב ל'כל אדם ועם ג'שי ב'יתך
יותר מ'כלם" - כ'די ש'לא לעורר אצלם הרגשה ש'הוא רוצה
להתנהג בשלטנות.

נאמר בקה"ק [פ"ד ע"ב]: "לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה
שיש לו, וילבש ויתכסה במה שיש לו, ויכבד אשתו ובניו
יותר ממה שיש לו (רש"י: "וילבש ויתכסה לפי היכלת שלא
יתביש, ויכבד אשתו יותר מלפי היכלת"), שהן תלויות בו,
והוא תלוי במי שאמר והיה העולם". וצריך להבין, הרי כלם
תלויים בקדוש ברוך הוא. אלא הבאור כנ"ל, כיון שאשתו
ובניו תלויים בו, והוא השליח לספק את צרכיהם, לכן הוא
צריך קצת להגזים ולתת להם יותר מכפי יכלתו, כ'די ש'לא
לעורר אצלם את הרשם ש'הוא מנצל את תלותם בו ומקפח

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר ד

אותם. (כמוכן, הכל בגדר הסביר, ואל יחפש הלואות כדי לתת לאשה יותר ממה שיש לו). עמדת הבעל כשורר בביתו נותנת לו את האפשרות להיות "עלוב" בביתו, כי החזק יכול לומר יותר מהחלש, אשר חושש להיות מקפח. אמר לי ראש הישיבה מרן הגרא"מ שך שליט"א שאומר לאברכים להשתדל לומר יותר ויותר. כאמור, אין זה סימן חלשה אלא להפך.

וכך מסביר מהר"ל את אומנם ז"ל [בבא מציעא נ"ט ע"א]:
"לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה". לכאורה מדבר כאן על רגישות האשה בכללות. אבל מהר"ל פרש [נתיבות עולם חלק ב' אהבת הרע, עמוד ג"ז]: "פרוש שיהיה נזהר באשתו דוקא, כי אשתו - מפני שהבעל מושל עליה - דמעתה מצויה ביותר. כי אונאת אדם אחר אינו מקבל (הינו אינה מקבלת) כל כך התפעלות... אבל האשה שהיא תחת ממשלת בעלה, ועם זה היא חשובה בעצמה, אם יש לה אונאה מן בעלה - היא נתפעלת יותר, ולכן דמעתה מצויה". שתי שאיפות מנגודות פועלות באשה. מצד אחד היא רוצה שבעלה ימשל בית, אולם מצד שני אינה רוצה לומר על חשיבות עצמה. לכן היא עלולה להפגע יותר מבעלה מאשר ממשוהו אחר. דבר שלא הינו מצפים לו, כי הרי היא קרובה לו כל כך, ולבה גס בו.

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פָּרַק חֲמִישִׁי - מאמר ה

דְּבָרִים אֵלֶּה בְּוַדַּאי נֶאֱמָרוּ כְּלַפֵּי גִשׁוּתֵינוּ, שְׂיִתְכַן שִׁישׁ
לְהֵן רָגַשׁ שֶׁל "חֲשׂוּבָה בְּעֵצְמָה". הֵרִי הִיא יוֹצֵאת לְעִבּוּדָה
וְתוֹרַמַת חֶלֶק גָּדוֹל לְכַלְכָּלֵת הַבֵּית, וּלְעֵתִים יֵשׁ לָהּ עֲמֻדָה
חֲשׂוּבָה מִחוּץ לַבֵּית. בְּכַגּוֹן זֶה הִזְהִירוּ רַז"ל: לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם
זֹהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ.

— 80 —

מאמר ה.

אוֹנָאתָה קְרוּבָה

רַש"י מְפָרֵשׁ "אוֹנָאתָה קְרוּבָה": "לְבֹא פְרָעֲנוֹת אוֹנָאתָה -
מִמֶּהָר לְבֹא". וְכֵן אֵיתָא בְּכַתְבוֹת [ס"ב ע"ב]: "... כִּי הָא דְרַב
רְחוּמִי הָוֵה שְׂכִיחַ קָמִיה דְרַבָּא בְּמַחוּזָא. הָוֵה רַגִּיל דְהָוֵה אֲתִי
לְבֵיתִיה כָּל מַעְלֵי יוֹמָא דְכִפּוּרִי. יוֹמָא חַד מְשַׁכְתִּיה שְׂמַעְתָּא
הָוֵה מְסַכְיָא (רש"י: תְּרַגּוּם שֶׁל מְצַפָּה) דְבֵיתֵהּ - הִשְׁתָּא אֲתִי,
הִשְׁתָּא אֲתִי, לֹא אֲתָא, חָלַשׁ דְעֵתָה וְאַחִית דְמַעְתָּא מְעִיבָה.
הָוֵה יְתִיב בְּאִיגָרָא, אֲפַחִית אִיגָרָא מִתּוֹתִיה וְנַח נְפִישִׁיה".¹⁷

17. תְּרַגּוּם: רַב רְחוּמִי לָמַד אֶצְל רַבָּא בְּמַחוּזָא. הוּא הִיָּה רַגִּיל לְחַזֵּר לְבֵיתוֹ

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר ה

לֹא נֹאמַר שֶׁהָאִשָּׁה בְּכֹתָהּ, אֶלָּא יֵצֵאָה דְּמַעַה מְעִינָהּ, וּבְכָל
זֹאת תּוֹצְאוֹת הָאוֹנָאָה בָּאָה מִיָּד, אִף עַל פִּי שְׁלֵא כּוֹנֵן לְצַעֲרָהּ,
אֶלָּא אַחֲרֵי לְצֵאת מִחֲמַת שֶׁהִשְׁעוֹר נִמְשָׁךְ יוֹתֵר מִהֶרְגִיל. עֲנֵשׁ
בוֹרָא וּמִדֵּי עַל צַעַר הָאִשָּׁה! שְׁאַל הַרֵ"ג ר' חַיִּים שְׁמוּאֵל בֶּיִן
נְצ"ל - הָאֵם עַל יְדֵי מִיתָתוֹ בּוֹשְׁעָה הָאִשָּׁה? לּוֹלָא הָעֲנֵשׁ הָיָה
בְּעֵלָה בָּא הַבֵּית יוֹתֵר מֵאַחֵר, וְכֵן אֲבָדָה אֶת בְּעֵלָה לְעוֹלָם!
וּבְאֵר: חַז"ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁזֶה חֵק רוּחָנִי - שְׁעֲנֵשׁ אוֹנָאָה
אֶפְלוּ בְּנִסְבוֹת אֱלֹהִים, בָּא מִיָּד. כְּמוֹ שְׁאָדָם שְׁאִינוּ שׁוֹמֵר עַל
חֻקֵי הַטֵּבַע יִנָּזֵק - אִם עוֹמֵד עַל שְׁפַת הַנְּהַר וְלֹא נִזְהָר וּבָא
רוּחַ וְנוֹפֵל, כֵּן פּוֹגֵעַ בּוֹ הַחֵק הַרוּחָנִי הַזֶּה עַל אוֹנָאָת אִשְׁתּוֹ.¹⁸
תָּמִיד הָיָה שְׁגוֹר בְּפִי הַגַּר"ח: "פְּגִיעָה בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ - זֶה
אֵשׁ שְׁשׂוֹרָף!"

— 80 —

כָּל עֲרַב יוֹם כְּפוֹר. פְּעַם נִמְשָׁךְ הַשְׁעוֹר (וְאַחֲרֵי לְלַכֵּת הַבֵּיתָה). אִשְׁתּוֹ
הָיְתָה מְצַפֶּה לוֹ (וּכְשֶׁשְׁמַעָה צְעָדִים חֲשֻׁבָה) עֲכָשׁוּ הוּא בָּא, עֲכָשׁוּ הוּא
בָּא, וְלֹא בָּא. חֲלָשָׁה דְּעֵתָהּ, יִרְדָּה דְּמַעַה מְעִינָהּ. הוּא יָשַׁב עַל הַגֵּג (הֵינּוּ
בְּקוּמָה עֲלִיוֹנָה) נִשְׁבֵּר הַגֵּג מִתְחַתֵּיו וּמָת.

18. בּוֹדָאי יֵשׁ חֻקִּים רוּחָנִיִּים שׁוֹנִיִּים שְׁעֵלוּלִים לְהַפְעִיל אוֹ לְמַנֵּעַ פְּעֻלַּת
אֲרוּעֵי הַטֵּבַע. כְּמַעֲשֵׂה דְרַב רַחוּמֵי הַפְּעִיל הַצּוֹר שְׁתַּמִּים פְּעָלוּ בְּיָתֵר
שְׂאֵת אֶת הַחֵק הַרוּחָנִי שֶׁל "אוֹנָאָתָה קְרוּבָה" שֶׁל אִשְׁתּוֹ, וְאִין כָּאֵן מְקוּם
לְהֵאָרִיף.

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פָּרַק חֲמִישִׁי - מאמר ו

מאמר ו.

שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ - מְחִיב

הַעֲמֻדָה שֶׁל שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ מְחִיבֵת הַתְּנַהֲגוֹת הַיְּהוּדִים. אֵל
יִתְבַּזֶּה בְּפָנָיו אֲשֶׁתוֹ עַל יְדֵי חֲלָשׁוֹת אָפִי, כְּגוֹן שֶׁל עֲצָלוּת
וְרִשְׁלָנוּת, שְׂאִינּוֹ קָם בְּזִמְנָן לְתַפְלָה בְּצַבּוֹר, אוֹ הוּא מֵאַחֵר
לְכוּלָל, אוֹ מְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן כְּאִשֶּׁר נִמְצָא בְּבֵיתוֹ. הָאִשָּׁה
מְקַבֵּלֶת עָלֶיהָ תַּפְקִיד כְּפוּל שֶׁל עֲקָרַת בֵּית וְגַם שֶׁל
מִפְרָגְנוּסֵת, הִיא צְרִיכָה לְהַזְדַּרֵּז וּלְהִשָּׁפֵם קוּם לְעִבּוּדָתָהּ,
וְהִיא רוֹאָה שֶׁבְּעֵלָהּ מִתְרַשֵּׁל בְּלִמּוּדָיו וּבְעִבּוּדָתָהּ ה' יִתְבַּרֵּךְ.
כְּשֶׁתַּפֵּת לְתוֹרָתוֹ, כְּדַבְּרֵי הַגְּמָרָא [בְּסוּטָה כ"א ע"א] "מִי לֹא
פִּלְגָאן בְּהַדְיָהוּ", שֶׁהִיא מִתְחַלֶּקֶת עִם בְּעֵלָהּ בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה
כְּשֶׁהִיא עוֹזֶרֶת לוֹ לְלַמֵּד, וְעַתָּה הִיא מְרַגֵּשָׁה אֶת עֲצָמָהּ
מִרָמָה. גַּם אֵינָה יְכוּלָה לְרַאוֹת בְּבְעֵלָהּ אֶת דְּמוּת הַתְּלָמִיד
חָכָם שֶׁצִּפְּתָהּ לוֹ. כָּל זֹאת צְרִיךְ לְחַיֵּב אֶת הַבְּעֵל לְמֵאֲמָצִים
שֶׁל חֲזוּק וְזִרְיוֹת וְהַתְּגַבְּרוּת עַל קִטְנוּנִיּוֹת. כְּעַתָּה הוּא אַחֲרָאִי
לֹא רַק לְעֲצָמוֹ, אֲלָא גַם לְחֵלֶק שֶׁל אֲשֶׁתוֹ בְּתוֹרָתוֹ. וְכֹאשֶׁר
יַעֲזֹר ה' יִתְבַּרֵּךְ, וַיַּעֲסֵק לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים, וְדַאי שֶׁדְּמוּת
הָאֵב יֵשׁ לָהּ חֵלֶק גָּדוֹל בְּהַשְׁפָּעָה עַל הַיְלָדִים. יֵשׁ לְבָנוֹת אֶת
הַבֵּית מֵהַצְּעִדִים הָרַאשׁוֹנִים כִּי שִׁיחָהּ בְּסִים לְחַנּוּךְ הַדוֹר
הַבָּא לְתוֹרָה וְלְעִבּוּדָתָהּ יִתְבַּרֵּךְ. רַמַּת הַדְּבִיב צְרִיכָה לְהִיּוֹת
הַיְּהוּדִים בֵּית שֶׁל בֵּן תּוֹרָה, וְצְרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִדְּבִיבִים זוֹלִים

הרב חיים פרידלנדר
קונטרס וידעת כי שלום אהלך
פרק חמישי - מאמר ז

שֶׁל הַרְחֹב. עַל יְדֵי שִׁמְת לֵב לְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מְבַצֵּר
הַבַּעַל אֶת עַמְדָּתוֹ שֶׁל שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ.

— 80 —

מאמר ז.

יַעֲוִץ אֶצֶל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה

אִין הַבַּעַל מְאֻבָּד מֵעַמְדָּתוֹ אִם הוּא מְתִיעֵץ וְשׂוֹאֵל גָּדוֹל
בַּתּוֹרָה, לְהַפְּקֵהוּ, זוֹהִי דְרָכּוֹ שֶׁל בֶּן תּוֹרָה, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת
הַרוּחַ בְּבֵית - לְשׂוֹאֵל דַּעַת תּוֹרָה. מְאִידֵךְ גִּיסָא, צְרִיךְ לְהִזְהַר
מִלְּלֶכֶת אֶל חֲבָרִים לְהִתִּיעֵץ אִתָּם עַל הַבְּעִיּוֹת שֶׁעֲלוּלוֹת
לְהִתְעוֹרֵר בְּבֵית, אִם בְּעִיּוֹת רְפוּאִיּוֹת אוֹ אַחֲרוֹת. אִין זֶה
מְצַנֵּיעוֹת הַבֵּית לְהוֹצִיא חֲחוּצָה אֶת עֲנִינֵי הַבֵּית וּלְהַחֲלִיף
מִידַע עִם חֲבָרִים, גַּם לֹא עִם הַמְשַׁפָּחָה. כְּאִמּוֹר, אִם יֵשׁ צְרִיךְ
בְּיַעֲוִץ צְרִיךְ לִפְנוֹת אֶל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה, וְהוּא יִיעֵץ אוֹ יִפְנֶה
לְמִי שֶׁצְרִיךְ לְהַפְּנוֹת.

— 80 —